

Ezechiël 31

1 Het gebeurde in het elfde jaar, in de derde maand, op de eerste van de maand, dat het woord van de HEERE tot mij kwam:

2 Mensenkind, zeg tegen de farao, de koning van Egypte, en tegen zijn menigte: Met wie bent u te vergelijken in uw grootheid?

3 Zie, Assyrië was een ceder op de Libanon, met mooie takken, als een woud dat schaduw geeft en hoog van stam is; zijn kruin reikte tot in de wolken.

4 Het water deed hem groeien, de watervloed deed hem hoog worden. Die vloeide met zijn stromen rond de plaats waar hij geplant was, en stuurde zijn waterlopen naar alle bomen op het veld.

5 Daarom werd zijn stam hoger dan alle bomen op het veld. Zijn takken werden talrijk en zijn twijgen lang vanwege het vele water toen hij uitliep.

6 Alle vogels in de lucht nestelden in zijn takken. Alle dieren van het veld wierpen hun jongen onder zijn twijgen. In zijn schaduw woonden zij allen, vele volken.

7 Hij was mooi vanwege zijn grootte, vanwege de lengte van zijn takken, want zijn wortels reikten tot aan veel water.

8 De ceders in de hof van God evenaarden hem niet. De cipressen waren niet te vergelijken met zijn takken. De platanen waren niet als zijn twijgen. Geen enkele boom in de hof van God was met hem te vergelijken in zijn schoonheid.

9 Ik had hem zo mooi gemaakt met zijn vele takken, dat alle bomen van Eden hem benijdden, daar in de hof van God.

10 Daarom, zo zegt de Heere HEERE: Omdat u zo hoog van stam geworden bent dat die zijn kruin tot in de wolken stak, en zijn hart zich vanwege zijn hoogte verhief,

11 daarom gaf Ik hem in de hand van een heerser van de heidenvolken, die met hem zou doen overeenkomstig zijn goddeloosheid. Ik verdreef hem.

12 Vreemden, de gewelddadigste van de heidenvolken, hakten hem om en lieten hem liggen. Zijn takken vielen op de bergen en in alle dalen, en zijn twijgen werden afgebroken bij alle waterstromen van het land. Alle volken van de aarde trokken weg uit zijn schaduw en lieten hem liggen.

13 Alle vogels in de lucht woonden op zijn gevallen stam, alle dieren van het veld zaten op zijn twijgen, 14 opdat alle bomen aan het water zich niet meer zouden verheffen vanwege hun stam of hun kruin tot in de wolken zouden steken; en opdat de waterdrinkers niet zouden blijven staan in eigen kracht vanwege hun hoogte, want zij zijn allen aan de dood overgegeven, en gaan naar de onderste plaatsen van de aarde, te midden van de mensenkinderen, naar hen die in de kuil neerdalen.

15 Zo zegt de Heere HEERE: Op de dag dat hij in het graf afdaalde, heb Ik rouw laten bedrijven. Voor hem heb Ik de watervloed bedekt. Ik hield zijn stromen tegen, zodat het vele water gestopt werd. Vanwege hem hulde Ik de Libanon in het zwart, en alle bomen op het veld versmachtten vanwege hem.

16 Door het geluid van zijn val deed Ik de heidenvolken beven, toen Ik hem in het graf deed afdalen met hen die in de kuil neerdalen. Maar in de onderste plaatsen van de aarde voelden alle bomen van Eden zich getroost: de keur en het beste van de Libanon, alle waterdrinkers.

17 Ook zij waren met hem in het graf afgedaald, naar hen toe die gevallen waren door het zwaard, die zijn sterke arm geweest waren en te midden van de heidenvolken in zijn schaduw gezeten hadden.

18 Met wie bent u dus in luister en grootheid te vergelijken onder de bomen van Eden? U zult met de bomen van Eden in de onderste plaatsen van de aarde neergestort worden. Te midden van

onbesnedenen zult u liggen, met hen die vielen door het zwaard. Dat is de farao en zijn hele menigte, spreekt de Heere HEERE.

Egypte wordt vergeleken met Assyrië.

We bevinden ons nog steeds met de balling Ezechiël in Babel. Het zijn spannende tijden. Het beleg van Jeruzalem is nog steeds gaande. Nebukadnezar heeft zich nu al bijna 2 jaar gelegerd rondom Jeruzalem. Zo'n vijf weken vóór de inname van de stad in 586 v Chr. ontvangt de profeet Ezechiël een tweede openbaring over Egypte. Ezechiël 31:1 *Het gebeurde in het elfde jaar, in de derde maand, op de eerste van de maand, dat het woord van de HEERE tot mij kwam.* Het vorige Woord van God – alweer twee maand daarvoor – ontving hij ook over Egypte. Toen ging het in het bijzonder over 'de gebroken armen van de farao' in Ezechiël 30:20-26. De betekenis van 'die gebroken arm' werd al gauw duidelijk. Niet zo lang daarvoor had de farao van Egypte namelijk een uiterste poging gewaagd om Jeruzalem te ontzetten. Een uitval van Nebukadnezar naar het zuiden was voldoende om deze farao op andere gedachten te brengen. De koning van Babel had geen kind meer aan hem. Zijn kracht leek inderdaad gebroken.

Met wie bent u te vergelijken als koning?

Toch was Egypte – eens – een wereldmacht te vergelijken met Assur of Babel. Dat is ook wat de HEERE doet. Hij vergelijkt Egypte met Assyrië. Ezechiël 31:2 *Mensenkind, zeg tegen de farao, de koning van Egypte, en tegen zijn menigte: Met wie bent u te vergelijken in uw grootheid? Zie, Assyrië was een ceder op de Libanon, met mooie takken, als een woud dat schaduw geeft en hoog van stam is; zijn kruin reikte tot in de wolken.* Het is opmerkelijk dat God Egypte vergelijkt met Assyrië. Zoals het Assur verging, zo zou het ook met Egypte aflopen. Dat is opmerkelijk omdat Egypte van dichtbij getuige is geweest van de neergang van het Assyrische rijk. Het verhaal gaat zelfs dat Egypte Assur is bijgesprongen toen Babel Zijn macht deed voelen. Feit was dat het tegen het einde van de zesde eeuw v Chr. minder goed ging met Assur. Wat ook de reden is van de omverwerping van Assurs macht, het gaat altijd op dezelfde wijze met de wereldmachten: Het is opkomen, blinken en verzinken. De reden van de ondergang van Assur is volgens de HEERE overigens niet onduidelijk: hoogmoed. Terwijl God Zelf meegeholpen had Assurs macht te vergroten, kwam er geen enkele vorm van erkenning voor de God van de Bijbel. Integendeel: Assur klopte zichzelf op de borst. Hij had het allemaal zelf gedaan. Die hoogmoed is Assyrië fataal

geworden. De geschiedenisboeken zullen wel met een eigen lezing komen, maar volgens de Bijbel heeft Assur zich vertild aan Jeruzalem. Bij de belegering van die stad 100 jaar daarvoor – 701 v Chr. – heeft de koning van Assur een veel te grote broek aangetrokken tegen de HEERE de God van Israël. Hizkia was op dat moment koning in Jeruzalem en Jesaja de profeet. De koning van Assur liet zich nogal denigrerend uit over de God van Israël. 2 Koningen 18:35 *Wie onder al de goden van de landen zijn er die hun land uit mijn hand gered hebben? Zou de HEERE dan wél Jeruzalem uit mijn hand redden?* Assur daagde de HEERE uit in die tijd, maar dat is hem lelijk opgebroken. God laat niet met Zich spotten. Jesaja maakt in het 37ste hoofdstuk gewag van de nederlaag die koning Sanherib van Assyrië onderging bij Jeruzalem gevolgd door zijn dood. Meer dan 180.000 soldaten vonden de dood voor de poorten van de stad en de rest vluchtte naar huis. Zo ook koning Sanherib van Assur. Jesaja 37:38 *Het gebeurde nu, toen hij zich in het huis van Nisroch, zijn god, neerboog, dat Adrammelech en Sarezer, zijn zonen, hem met het zwaard doodden. Zij ontkwamen naar het land Ararat, en Esar-Haddon, zijn zoon, werd koning in zijn plaats.* Het rijk Assur hield nog wel een poosje stand maar de klad zat er al wel in. Op het moment dat Assur aan het verzinken was, waren er twee kapers op de kust. Babel en Egypte aasden op de opvolging. Assur wordt in 612 verslagen bij Nineve. Egypte werd door Babel verslagen in 605 v Chr. bij Karchemis. Egypte verloor de strijd om de macht. De farao heeft nog geprobeerd Babel het leven moeilijk te maken door de zuidelijke Staten – zoals Israël, Moab, Ammon. Edom, Tyrus e.d. – tegen hem op te zetten, maar uiteindelijk heeft Babel snoeihard ingegrepen en alle zuidelijke Staten – waaronder Juda en Jeruzalem – verwoest. Op het moment waarop Ezechiël deze profetie ontvangt is Babel bezig de kracht van Jeruzalem te breken. Hoewel Egypte van dichtbij gezien heeft hoe het Assur is vergaan, maakte het zich schuldig aan hetzelfde euvel van de hoogmoed.

Assyrië wordt vergeleken met een ceder.

Assyrië wordt vergeleken met een ceder van de Libanon.

We kennen de voorliefde van de HEERE voor metaforen. Assyrië wordt in dit geval vergeleken met een ceder van de Libanon. Een ceder is een boom die wel veertig meter hoog kan worden. Zoals het beeld van *het zeilschip* past bij Tyrus en dat van *het Nijlmonster* bij Egypte, zo hoort *de ceder* bij Assur. De ceder is het symbool van kracht, adel en waardigheid. Wat de leeuw is onder de dieren en de adelaar onder de vogels is deze woudreus onder de bomen. Ezechiël 31:3 *Zie, Assyrië was een ceder op de Libanon, met mooie takken, als een woud dat schaduw geeft en hoog van stam is; zijn kruin reikte tot in de wolken.* Een boom imponeert. Men kijkt er hoog tegen op. Iemand is ‘een boom van een kerel.’ De

gelijkenis is gauw gelegd. Ook wij associëren mensen met hoge/verantwoordelijke functies met bomen. Denk aan het gezegde: *Hoge bomen vangen veel wind*. Alles wat groeit en bloeit heeft water nodig, zeker ook wanneer het een boom is. De Bijbel kent zelfs een voorliefde voor de boom die bij het water geplant staat. Psalm 1 vergelijkt een rechtvaardig mens met een boom die aan het water staat. Psalm 1:3 *Want hij zal zijn als een boom, geplant aan waterbeken, die zijn vrucht geeft op zijn tijd, waarvan het blad niet afvalt; al wat hij doet, zal goed gelukken*. Ook deze boom die Assyrië moet verbeelden krijgt veel water om te groeien. Dat heeft de ceder ook nodig, want het is een naaldboom. Naaldbomen hebben vijfmaal zoveel water nodig als een loofboom. Terwijl je de metafoor leest, merk je dat onbewust de gedachten ook gaan naar het landgebied van Assur zelf, dat leefde door de wateren de Eufraat en de Tigris en de zijtakken daarvan. Ezechiël 31:4 *Het water deed hem groeien, de watervloed deed hem hoog worden. Die vloeide met zijn stromen rond de plaats waar hij geplant was, en stuurde zijn waterlopen naar alle bomen op het veld*. Wat van Assur gezegd kan worden – dat het leeft door de rivieren de Eufraat en de Tigris – gaat ook op voor Egypte waar alles wat leeft gevoed wordt door de Nijl en de zijkanalen en vele vertakkingen en irrigatiestroompjes. Zou je de kaart van Egypte rechtop zetten en de Nijl en zijn zijriviertjes blauw kleuren, dan zou de vorm van een boomstam met vertakkingen zich ontwikkelen. Ezechiël 31:5 *Daarom werd zijn stam hoger dan alle bomen op het veld. Zijn takken werden talrijk en zijn twijgen lang vanwege het vele water toen hij uitliep*.

De Nijl in Egypte

De Eufraat en de Tigris in Mesopotamië.

Wat gebeurt er met een land en een volk dat zo floreert als Assur? Zo'n land heeft een enorme aantrekkingskracht. Mensen van buiten en bedrijven vestigen zich er graag. Ook worden de omliggende landen en volken onderworpen en groeit het land niet alleen qua inwoners, maar ook wat gebied betreft. Ook het Noorden van Israël – het Noordrijk – is aan Assyrië onderworpen en voor een deel in ballingschap gevoerd naar dat land. In het volgende vers zie je de metafoor doorbreken naar de werkelijkheid *van vogels naar volken*. Ezechiël 31:6 *Alle vogels in de lucht nestelden in zijn takken. Alle dieren van het veld wierpen hun jongen onder zijn twijgen. In zijn schaduw woonden zij allen, vele volken*. Het was een imposant wereldrijk, een prachtige grote boom. Iedereen was er in die tijd wel van onder de indruk. Ezechiël 31:7 *Hij was mooi vanwege zijn grootte, vanwege de lengte van zijn takken, want zijn wortels reikten tot aan veel water*. Het wereldrijk van Assur – doorsneden door de rivieren de Eufraat en de Tigris – daarmee vergeleken viel zelfs de hof van Eden, ook een land met rivieren in het niet. Vier

rivieren stroomden maar liefst door de hof van Eden, waaronder de Eufraat en de Tigris. Genesis 2:14. Zelfs de bomen in de paradijs konden deze ceder niet evenaren. De cipressen van de hof van Eden waren niet groter dan een tak van de ceder en de platanen waren zo groot als een twijgje van de grote ceder. Overdreven natuurlijk, maar zo voelde het wel. Het was groots. Ezechiël 31:8 *De ceders in de hof van God evenaarden hem niet. De cipressen waren niet te vergelijken met zijn takken. De platanen waren niet als zijn twijgen. Geen enkele boom in de hof van God was met hem te vergelijken in zijn schoonheid.* En dan komt de aap uit de mauw. Het is niet door eigen kracht of inzicht dat Assyrië zo groot en mooi geworden is. Hij stond in de gunst van God. God heeft hem zo groot gemaakt. Het land Assyrië heeft zijn schoonheid aan de God van Israël te danken. Ezechiël 31:9 *Ik had hem zo mooi gemaakt met zijn vele takken, dat alle bomen van Eden hem benijdden, daar in de hof van God.* Dit is een gevoelig punt. Iets wat we ons vaak onvoldoende realiseren. Zoals een boom en een land en volk leeft van het water dat God langs de weg van wolken en rivieren in het land brengt, zo heeft ook een volk als Assur zijn bestaan en groei aan de HEERE God te danken. Maar omhoogkijken en dankjewel zeggen tegen God – Hem loven en prijzen – dat komt er vrijwel nooit van. Meestal beginnen zulke machten zich te verbeelden dat ze iets zijn. Ze pretenderen dat zij het zelf zijn waardoor ze zo groot en sterk geworden zijn. Zij gaan zich verbeelden dat ze god zijn. Vervelend. Ondankbaar. Onzinnig ook, als je er goed over nadenkt. Onnodig en met grote gevolgen.

Alle vogels in de lucht nestelden in zijn takken.

Assyrië had verschillende raakvlakken met de God van Israël.

God gaat Assyrië hard aanpakken. Juist vanwege hun hoogmoed. Juist omdat ze alles naar zichzelf toetrokken en het niet konden opbrengen om God te danken en te eren. Ezechiël 31:10 *Daarom, zo zegt de Heere HEERE: Omdat u zo hoog van stam geworden bent dat die zijn kruin tot in de wolken stak, en zijn hart zich vanwege zijn hoogte verhief.* Sommigen zullen zich het lot van Assur aantrekken en zich afvragen of de HEERE hen niet te hard valt. Hoe moesten die mensen weten wie God was, vragen ze zich wellicht af? Het verhaal is even eenvoudig als saai, want het komt steeds ongeveer op hetzelfde neer. Assur komt – net als Adam en Eva – uit het paradijs. God legt niet zonder reden een link met de hof van Eden. De oude volken hadden een soort van eigen ontstaansgeschiedenis en die van hun goden. Het zijn verbasterde verhalen van de oud-tijd. Vermoedelijk hebben ze er bij de overdracht van ouders op kinderen telkens wat weggelaten en toegevoegd. Langzaam maar zeker is men van zijn bron vervreemd. Maar het is niet alleen de schepping waar we een gezamenlijke start hebben van alle mensen en volken. Ze hebben ook *de Zondvloed* meegemaakt. Ook Assur komt voort uit Noach's nageslacht. Ze zijn zelfs

terug te vinden in de volkenlijsten van Genesis 10. Assur komt voort uit Nimrod een gewelddadige op aarde. Genesis 10:11,12 *Uit dit land is Assur weggegaan en hij bouwde Ninevé, Rehoboth-Ir, Kalach en Resen, tussen Ninevé en Kalach; dat is de grote stad.* De Zondvloed was ook zo'n contactmoment met de God van Israël. Assur komt – net als Egypte en Babel – voort uit Cham, de zoon van Noach. Het volk heeft dus niet alleen de schepping, maar ook een groot oordeel van God over de aarde in de genen.

Alle mensen en volken komen voort uit de schepping en de Zondvloed.

Tellen we daar de profetische veldtocht van Jona tegen Ninevé nog bij op dan heeft Assyrië met als hoofdstad Ninevé met een eventueel verwijt aan God – dat ze van niets wisten – geen been om op te staan. Jona 3:4 *En Jona begon de stad in te gaan, één dagreis. Hij predikte en zei: Nog veertig dagen en Ninevé wordt ondersteboven gekeerd!* In de tijd van Jona had de stad zich bekeerd. Zelfs de koning was in zak en as toen hij hoorde hoe God over hen dacht en wat hen boven het hoofd hing. Jona 3:6 *Toen dat woord de koning van Ninevé bereikte, stond hij op van zijn troon, legde zijn staatsiegewaad af, hulde zich in een rouwgewaad en ging in het stof zitten.* Op een gegeven moment is het gewoon klaar. De profeet Nahum getuigt van het oordeel over Ninevé, toen het zich opnieuw van God afkeerde. Nahum 3:7 *Dan zal het gebeuren dat allen die u zien, bij u vandaan zullen vluchten en zeggen: Ninevé is verwoest! Wie zal haar zijn medeleven betuigen? Waar zal ik troosters voor u zoeken?* God geeft de wereldmacht Assyrië – vanwege zijn goddeloosheid – over in de handen van Babel. Ezechiël 31:11 *Daarom gaf ik hem in de hand van een heerser van de heidenvolken, die met hem zou doen overeenkomstig zijn goddeloosheid. Ik verdreef hem.* Babel is niet het meest zachtzinnige volk. Volgens Ezechiël is het het meest gewelddadige volk op aarde. Het zag er dus niet goed uit voor Assyrië. Ezechiël 31:12 *Vreemden, de gewelddadigste van de heidenvolken, hakten hem om en lieten hem liggen.* Opnieuw zien we de metafoor doorbroken met feitelijke geschiedschrijving. Maar na de geschiedenis komt ook weer de metafoor van de cederboom. De boom wordt geveld en stort met groot geweld ter aarde. Ezechiël 31:12 *Zijn takken vielen op de bergen en in alle dalen, en zijn twijgen werden afgebroken bij alle waterstromen van het land.* De veiligheid die Assyrië bood voor de vele volken die bij hem een schuilplaats vonden, is verdwenen. Nu het geweld zich tegen Assur richt vluchten alle volken – die eerst veiligheid zochten bij de grote wereldmacht Assur – bij hem vandaan. Ezechiël 31:12 *Alle volken van de aarde trokken weg uit zijn schaduw en lieten hem liggen.* Zijn takken breken af. Daar ligt de grote ceder bij de rivier die hem met zijn water van levenskracht voorzag. Nu is de boom aan de dood overgeleverd. De dieren – die zijn

weggevlucht toen de boom met donderend geweld ter aarde viel – komen schoorvoetend terug want in een dode boom is veel leven. Ezechiël 31:13 *Alle vogels in de lucht woonden op zijn gevallen stam, alle dieren van het veld zaten op zijn twijgen. Zo zal het de volken ook vergaan. In het begin zetten ze het op een lopen maar toen Assur eenmaal gevallen was, trok men terug naar het gebied waar men woonde. Veel veranderde er ook niet voor de kleine volken. Feitelijk was er alleen sprake van een grote machtswisseling. Moest men eerst aan Assur belasting betalen, nu is het Babel. Moest men eerst in het leger van Assyrië dienst doen, nu werd dat het leger van Babel. Zelfs de bestuurslaag bleef in tact, al was er hier en daar wel een wisseling van de wacht. ‘Business as usual’, zouden de Engelsen zeggen. ‘Waarom dan de hele boel omgooien?’, zo kan iemand vragen. God geeft een waarschuwing af. Zo zal het gaan met volken en koningen die boven hun macht leven. Die zich gaan verbeelden dat ze god zijn. Die niet langer onderworpen zijn aan de God die hen schiep en hen groot maakte. Een gewaarschuwd mens telt voor twee. Dat is ook voor de wereldrijken van toepassing. We zijn – zoals u weet – nog steeds bezig met een vergelijking. Egypte wordt met Assyrië vergeleken. Zoals het Assyrië is vergaan, zo zal het ook met Egypte aflopen. Ook een gewaarschuwd volk telt voor twee. Ezechiël 31:14 *opdat alle bomen aan het water zich niet meer zouden verheffen vanwege hun stam of hun kruin tot in de wolken zouden steken; ‘Verbeeld je niet dat je wat bent, zegt de HEERE. Je bent even sterfelijk als alle waterdrinkers.’* Het is God Die je in leven houdt. Erken Hem en buig je knieën voor Hem. Ga er niet met Gods eer en Gods aanzien vandoor. Uiteindelijk ben je God niet. Je bent sterfelijk als een mens. Het is voor de machten op aarde zoals de wijsheid zegt. Uiteindelijk eindigt alle leven in het graf. Alleen God is eeuwig en onvergankelijk. Ezechiël 31:14 *en opdat de waterdrinkers niet zouden blijven staan in eigen kracht vanwege hun hoogte, want zij zijn allen aan de dood overgegeven, en gaan naar de onderste plaatsen van de aarde, te midden van de mensenkinderen, naar hen die in de kuil neerdalen.**

Vreemden, de gewelddadigste van de heidenvolken, hakten hem om en lieten hem liggen.

Het Koninkrijk van God is als een mosterdzaadje.

De Heere Jezus vergelijkt *het Koninkrijk van God* ook met een boom. Het is op zich geen kleine boom – hij wordt groter dan de andere bomen in de tuin – maar wel een boom die buitengewoon klein begint namelijk met een mosterdzaadje. Een mosterdzaad schijnt het kleinste van alle zaden te zijn. Een minuscuul zaadje dat je met het blote oog nauwelijks ontwaart, waaruit naar verloop van tijd – als God het geeft – een prachtige boom groeit waar de vogels hun nesten in maken. Mattheus 13:31,32 *Een andere gelijkenis hield Hij hun voor. Hij zei: Het Koninkrijk der hemelen is gelijk aan een mosterdzaad, dat*

iemand nam en in zijn akker zaaide. Dat is wel het kleinste van al de zaden, maar als het opgegroeid is, is het het grootste van de tuingewassen en het wordt een boom, zodat de vogels in de lucht een nest komen maken in zijn takken.

Een vogel in een mosterdplant.

Opmerkelijk is de bescheidenheid waar de Heere mee inzet. Niet het grootse en magistrale, maar de Heere heeft oog voor het kleine en het kwetsbare. Op deze manier leert de Heere ons anders te kijken naar mensen en plannen en ontwikkelingen. Niet het grote en indrukwekkende, maar eerder het kleine en geringe mag onze aandacht trekken. Natuurlijk is iets of iemand niet goed omdat hij klein is – of omdat het klein begint – maar het Koninkrijk van God zal voortkomen uit iets en iemand die heel kwetsbaar en zwak is. Dat wat door veel mensen over het hoofd wordt gezien is misschien wel het begin van iets krachtigs van God. Dit leert ons om te *wegen* in plaats van te *tellen*. Het gaat niet om de grote aantallen, maar om de kracht van de waarheid en de trouw. Hetzelfde kunnen we opmaken uit Ezechiël 17:23,24 *Op de hoge berg van Israël zal Ik het planten. Het zal takken dragen, vruchten vormen en een machtige ceder worden, zodat daaronder allerlei soorten vogels zullen wonen: in de schaduw van zijn takken zullen ze wonen. Dan zullen alle bomen van het veld weten dat Ik, de HEERE, de boom die hoog van stam is, vernederd heb. De boom die laag van stam is, heb Ik verheven, de jonge boom doen verdorren en de verdorde boom heb Ik doen uitlopen. Ik, de HEERE, heb gesproken en zal het doen.* Aanvankelijk denk je dat de HEERE in dezelfde termen spreekt over Zijn Koninkrijk – dat Hij gaat vestigen in Jeruzalem in Israël – maar even later merk je dat Hij de grote ceder laat verdorren terwijl een verdorde boom laat uitlopen. Niet alleen het Koninkrijk is kwetsbaar want vergeleken met een mosterdzaadje, maar ook de Koning is kwetsbaar en ogenschijnlijk zwak. Filippenzen 2:5-11 *Laat daarom die gezindheid in u zijn die ook in Christus Jezus was, Die, hoewel Hij in de gestalte van God was, het niet als roof beschouwd heeft aan God gelijk te zijn, maar Zichzelf ontledigd heeft door de gestalte van een slaaf aan te nemen en aan de mensen gelijk te worden. En in gedaante als een mens bevonden, heeft Hij Zichzelf vernederd en is gehoorzaam geworden, tot de dood, ja, tot de kruisdood. Daarom heeft God Hem ook bovenmate verhoogd en heeft Hem een Naam geschonken boven alle naam, opdat in de Naam van Jezus zich zou buigen elke knie van hen die in de hemel, en die op de aarde, en die onder de aarde zijn, en elke*

tong zou belijden dat Jezus Christus de Heere is, tot heerlijkheid van God de Vader. Onze gedachten gaan naar de lijdende Knecht van de HEERE in Jesaja 53:1-3 *Wie heeft onze prediking geloofd, en aan wie is de arm van de HEERE geopenbaard? Want Hij is als een loot opgeschoten voor Zijn aangezicht, als een wortel uit dorre aarde. Gestalte of glorie had Hij niet; als wij Hem aanzagen, was er geen gedaante dat wij Hem begeerd zouden hebben. Hij was veracht, de onwaardigste onder de mensen, een Man van smarten, bekend met ziekte, en als iemand voor wie men het gezicht verbergt; Hij was veracht en wij hebben Hem niet geacht.* Met welk beeld de Bijbel ook spreekt, het idee wat van de Messias wordt opgeroepen is er een van onverwachte kracht en overwinning, voortkomend uit een kwetsbaar en veracht mens.

De lijdende Messias.

Het rijsje, de loot en de spruit.

Jesaja 4:2	Op die dag zal de SPRUIT van de HEERE tot een heerlijk sieraad zijn, en de vrucht van de aarde tot trots en luister voor hen in Israël die ontkomen zijn.
Jesaja 11:1	Want er zal een Twijgje opgroeien uit de afgehouden stronk van Isaï, en een Loot uit zijn wortels zal vrucht voortbrengen.
Jesaja 53:2	Want Hij is als een loot opgeschoten voor Zijn aangezicht, als een wortel uit dorre aarde. Gestalte of glorie had Hij niet; als wij Hem aanzagen, was er geen gedaante dat wij Hem begeerd zouden hebben.
Jeremia 23:5	Zie, er komen dagen, spreekt de HEERE, dat Ik voor David een rechtvaardige SPRUIT zal doen opstaan. Hij zal als Koning regeren en verstandig handelen, Hij zal recht en gerechtigheid doen op de aarde.
Jeremia 33:15	In die dagen en in die tijd zal Ik voor David een SPRUIT van gerechtigheid doen opkomen. Hij zal recht en gerechtigheid doen op aarde.
Ezechiël 17:22	Zo zegt de Heere HEERE: Ík zal Zelf een deel van de kruin van de hoge ceder nemen en in de grond zetten. Van de top met zijn jonge loten zal Ik een breekbaar twijgje afplukken en Ik zal dat Zelf op een hoge en verheven berg planten.
Zacharia 3:8	Luister toch, hogepriester Jozua, u en uw vrienden die vóór u zitten, – zij zijn immers een wonderteken – want zie, Ik ga Mijn Knecht, de SPRUIT, doen komen.

Zacharia 6:12 en zeg tegen hem: Zo zegt de HEERE van de legermachten: Zie, een Man – Zijn Naam is SPRUIT – zal uit Zijn plaats opkomen, en Hij zal de tempel van de HEERE bouwen.

De vijgenboom.

Wie een beetje oplet bij het Bijbellezen merkt dat het volk Israël ook voorgesteld wordt met een boom, een vijgenboom.

Het volk Israel voorgesteld als vijgenboom.

De vijgenboom is voor de Israëliet het symbool van vrede en gerechtigheid.

Iedere Israëliet onder zijn eigen wijnstok en zijn eigen vijgenboom, dat was het ideaal. Het was niet alleen een ideaal, maar ook een belofte van God voor Zijn volk wanneer het dicht bij Hem en uit Hem zou leven. 1 Koningen 4:25 *En Juda en Israël woonden onbezorgd, ieder onder zijn wijnstok en onder zijn vijgenboom, van Dan tot Berseba, al de dagen van Salomo.* Voor de profeten was de vijgenboom een soort van thermometer om de staat van het land aan af te lezen. Jeremia 8:13 *Ik ga hen volkomen wegvagen, spreekt de HEERE. Er zijn geen druiven aan de wijnstok, geen vijgen aan de vijgenboom, en de bladeren zijn verwelkt. Wat ik hun gaf, daaraan gaan zij voorbij.* Israël zou Gods zegen ervaren in de vruchten die de vijgenboom opbracht. Wanneer het daaraan mankeerde zou het zich achter de oren moeten krabben. Is er wat? Hoe is het gesteld met hun relatie tot God? De profeet Hosea gaat nog een stapje verder door het volk Israël direct ook zelf met de vijgenboom te vergelijken. Hosea 9:10 *Ik vond Israël als druiven in de woestijn; als vroege vijgen aan de vijgenboom, zijn eerste opbrengst, zag ik uw vaderen. Zij gingen echter naar Baäl-Peor, wijdden zich aan die schande. Zij werden even weezinwekkend als hun minnaars.* De vruchten van Israël waren de daden van gerechtigheid of – als de vruchten beschimmeld en verrot waren – het tegenovergestelde. Die lijn wordt doorgetrokken in het Nieuwe Testament. De (vruchten van de) vijgenboom staan in *de gelijkenissen* van de Heere Jezus, maar ook in een *profetische handeling* symbool voor het volk Israël. Zo vertelde de Heere het verhaal van een vijgenboom die in een wijngaard stond. Die boom bracht geen vruchten voort. De wijngaardenier wilde hem omhakken, maar de Heer van de wijngaard gaf hem nog drie jaar respijt. De wijngaardenier moest de grond om de vijgenboom nog maar eens losmaken en er mest bij doen. Als hij na drie jaar nog niets opleverde, ja dan moest hij hem maar omhakken. Lucas 13:6,7 *Toen zei hij tegen de wijngaardenier: Zie,*

ik kom nu al drie jaar vrucht zoeken aan deze vijgenboom en vind die niet. Hak hem om. Waarom beslaat hij de aarde nutteloos. Het was het volk Israël waar de Heere drie jaar in rondpredikte en allerlei wondertekene deed. Drie jaar uitstel van executie, maar het werd geen afstel. In het jaar 70 n Chr. werd Jeruzalem verwoest inclusief de tempel van de HEERE de God van Israël. En dan de profetische handeling: Onderweg naar Jeruzalem kwamen ze op een dag een vijgenboom tegen. Het leek alsof hij vruchten droeg. De Heere wilde er van eten. Maar er was geen vrucht. Dat was een grote teleurstelling. Daarop vervloekte de Heere de vijgenboom. Het was Gods volk Israël waar de Heere tevergeefs vruchten zocht. Aan het begin van de volgende dag – na de hele dag in Jeruzalem doorgebracht te hebben met allerlei wonderen en tekene en woorden van verstrekkende betekenis te hebben gesproken – keerde de Heere weer terug naar Jeruzalem. Het viel de discipelen direct op toen ze in de buurt kwamen, de vijgenboom – die de vorige dag was vervloekt door de Heere Jezus – was verdord. Marcus 11:20 *En toen zij er 's morgens vroeg voorbijgingen, zagen zij dat de vijgenboom verdord was, van de wortels af.* De oordelen van God over Zijn eigen volk liegen er niet om in de dagen van de Heere Jezus. Maar er is ook een teken van hoop. Dat teken wordt met dezelfde metafoor gegeven. Het symbool van *de uitbottende vijgenboom*. Het is de Heere Jezus die – in Zijn rede over de laatste dingen – wijst op de uitbottende vijgenboom als teken van de tijd. Als je dat ziet, zegt Jezus, weet je dat de tijd van de wederkomst dichtbij is. Marcus 13:28 *En leer van de vijgenboom deze gelijkenis: wanneer zijn tak al zacht wordt en de bladeren uitspruiten, dan weet u dat de zomer nabij is.* Het kan bijna niet anders of de Heere Jezus maakt ons er op attent dat de vijgenboom – Gods volk Israël – die er jaren, zo niet eeuwen kaal bijstond als een dode boom, weer gaat bloeien. In 1948 n Chr. zijn wij getuige van de nieuwe uitbottende vijgenboom op het moment dat de Joodse Staat wordt gesticht en het Joodse volk weer terug is in het land van de belofte.

De verdorde vijgenboom en de uitbottende vijgenboom.

De olijfboom.

Er is nog een boom die als metafoor voor het volk Israël gebruikt wordt, de olijfboom. Dat zou je kunnen opmaken uit Jeremia 11:16 *Een bladerrijke olijfboom, met welgevormde vruchten, had de HEERE u als naam gegeven. Maar nu heeft Hij onder het geluid van een groot gedruis een vuur onder hem aangestoken, zodat zijn takken gebroken zijn.* Het is een bijzonder waardevolle vruchtboom die vaak samen met de wijnstok en de vijgenboom genoemd wordt. Deuteronomium 8:8 (Het beloofde land is) *een land met tarwe en gerst, wijnstokken, vijgenbomen en granaatappels; een land met olierijke*

olijfbomen en honing. Het bijzondere van de olijfolie is dat het voor zoveel doelen gebruikt kan worden. Met olijfolie wordt een mens gezalfd tot priester of profeet of koning. Maar de olie is ook geschikt om een olielamp te laten branden, het lichaam te verzorgen of de olie te combineren met geurige kruiden en er een geneeskrachtige olie van te maken of een lekker ruikende olie. In het visioen van de gezalfde priester ziet Zacharia twee olijfbomen staan die de olie leveren voor de twee zevenarmige kandelaars in de tempel. Zacharia 4:11 *Daarna antwoordde ik en zei tegen Hem: Wat betekenen die twee olijfbomen aan de rechterkant van de kandelaar en aan de linkerkant ervan?* Ook de olijfbom deed dienst als thermometer voor de staat van het land. Als het volk Israël Gods ongenoegen had opgeroepen moesten o.a. de olijfbomen het ontgelden. Amos 4:9 *Ik heb u geslagen met korenbrand en met meeldauw. De sprinkhanen vraten uw talrijke tuinen, wijngaarden, vijgenbomen en olijfbomen op. Toch hebt u zich niet tot Mij bekeerd, spreekt de HEERE.* In het Nieuwe Testament komen we de boom als symbool voor het volk van God eenmaal tegen. Weliswaar op verschillende plaatsen, maar allemaal binnen 1 hoofdstuk namelijk Romeinen 11. Paulus is bezig om duidelijk te maken dat God van de *olijfbom = Israël* allerlei takken heeft afgebroken. De apostel doelt op Joden die de Heere Jezus niet hebben aanvaard. De lege plekken worden opgevuld met heidenen die Christus Jezus hebben aanvaard als hun Heere en Verlosser. Zij worden bij wijze van spreken in de boom geënt. Romeinen 11:17 *Als nu enige van die takken afgerukt zijn, en u, die een wilde olijfbom bent, in hun plaats bent geënt en mede deel hebt gekregen aan de wortel en de vettigheid van de olijfbom.*

Aantekeningen bij de Bijbel

Het enten van een olijfbom.

Het is opmerkelijk dat de apostel hier voor de olijfbom kiest. We kunnen ons namelijk niet aan de indruk onttrekken dat de vijgenboom als metafoor meer voor de hand lag, omdat de Evangelieën daar meer dan eens gewag van maken. Wat is de reden? Het kan zijn dat de olijfbom de apostel aansprak vanwege de olijfolie die staat voor nabijheid bij de tempel en de priester en de Messias. Het kan waar zijn dat de vijgenboom misschien meer voor de hand lag, maar de olijfbom is – zoals we gezien hebben – ook zeer geschikt om als metafoor te dienen voor het volk Israël. Het voorbeeld van de olijfbom is zo geschikt omdat men bij die boom – en niet bij de vijgenboom – het enten van de tak van de wilde op de tamme olijf toepast. Het is zeer opmerkelijk dat men reeds in die tijd de kunst van het enten verstond en

er gebruik van maakte om meer of betere vruchten te dragen in een blijkbaar gunstige verhouding van stam van de tamme olijf en de stek van een wilde olijf. Hoe dan ook het enten van de olijf wijst er op dat de mensen – die uit de volken Jezus Christus aannemen als Messias en Heere – in het volk Israël worden opgenomen. Geldt dit al voor bekeerde heidenen, hoeveel te meer is dit van toepassing op de mensen uit het Joodse volk die buiten de Messias Jezus zijn opgegroeid. Wanneer zij zich tot Hem bekennen, kunnen zij ook zeker worden geënt op de tamme olijf, omdat ze uit hetzelfde hout gesneden zijn.

De rijk Assur.

Het lot van Assyrië en Egypte.

Memento mori, zegt een Latijns spreekwoord – oftewel in goed Nederlands – *bedenk dat u eenmaal moet sterven*. De vraag is echter wat het feit – dat hij een sterfelijk wezen is – in de mens losmaakt. Wat doet dat met een mens? Worden we daar betere mensen van? Meer realistisch? Of helpt het ons juist om meer te relativiseren? Boven de ingang van een begraafplaats in België staat te lezen: *Vandaag wij, morgen gij*. Wat het ook met een mens zou moeten doen, erg opwekkend voelt dit niet. Toch is er niemand die de dans ontspringt. Op de dag waarop de grote ceder van de Libanon ter aarde stortte – oftewel op de dag waarop Assyrië aan zijn einde kwam – organiseerde de HEERE een stille tocht. God zette het leven letterlijk en figuurlijk even stil. Hij stokte het water zodat het niet langer stroomde en Hij kleurde de Libanon zwart als teken van de dood. Alle bomen haptten – bij wijze van spreken – naar adem. Even liet God voelen aan de omgeving wat Assyrië was overkomen; de dood trok met zijn schaduw een ruime kring om dat gebied. Ezechiël 31:15 *Zo zegt de Heere HEERE: Op de dag dat hij in het graf afdaalde, heb ik rouw laten bedrijven. Voor hem heb ik de watervloed bedekt. Ik hield zijn stromen tegen, zodat het vele water gestopt werd. Vanwege hem hulde ik de Libanon in het zwart, en alle bomen op het veld versmachtten vanwege hem*. De heidenvolken wisten niet wat hen overkwam. Zij hadden dit niet zien aankomen. De dood komt altijd met een schok, ook wanneer je hem al maanden ziet aankomen. Toch overviel het de volken misschien wel juist om die reden dat zij de dood niet direct in verband brachten met het levenskrachtige en bruisende Assyrië van weleer. Men had niet voorvoeld dat het met Assur net zo zou eindigen als met alle sterfelijke mensen. Ezechiël 31:16 *Door het geluid van zijn val deed ik de heidenvolken beven, toen ik hem in het graf deed afdalen met hen die in de kuil neerdalen*. Toch was niet iedereen geschokt. Er waren ook reacties waaruit een zekere opluchting viel op te maken. Het waren de groten der aarde die Assur waren voorgegaan. Blijkbaar hadden ze werkelijk voor korte tijd

gemeend dat dit lot Assur bespaard zou blijven, maar dat liep anders. Assur moest dezelfde weg gaan als zij. Een zekere opluchting maakte zich van de overleden personen meester. Zij verbleven dan al een tijdje in het dodenrijk maar de binnenkomst van Assur voelde als – hoe zullen we het zeggen – als troost. Ook hem wordt dit niet bespaard. Ezechiël 31:16 *Maar in de onderste plaatsen van de aarde voelden alle bomen van Eden zich getroost: de keur en het beste van de Libanon, alle waterdrinkers.* De troost van een gelovig mens is ook daarin gegeven, wanneer hij een ander er toe kan brengen Gods hand aan te nemen en de toegang tot Gods Koninkrijk te zoeken door een rechtvaardig leven. De troost van een goddeloos mens is hierin gelegen dat hij niet de enige is die naar de vernieling gaat. Hoeveel machten en mogendheden hadden niet in de schaduw van het machtige Assur gezeten. Alles stond in het teken van de dienst aan de overheerser. Daarvoor had men bij wijze van spreken in de strijd om Assur te laten overwinnen zijn leven gegeven. Nu zag men de machtigen van Assur de ingang van het graf betreden. Zij schaarden zich bij hun knechten. Net als zij waren zij omgekomen. Net als zij deelden zij in de uitzichtloosheid van het dodenrijk. Ezechiël 31:17 *Ook zij waren met hem in het graf afgedaald, naar hen toe die gevallen waren door het zwaard, die zijn sterke arm geweest waren en te midden van de heidenvolken in zijn schaduw gezeten hadden.* Misschien was Assur in allerlei opzichten groter dan de oermachten die bij de schepping vrij kwamen, maar hun uiteindelijke lot was hetzelfde: de dood. Ezechiël 31:18 *Met wie bent u dus in luister en grootheid te vergelijken onder de bomen van Eden? U zult met de bomen van Eden in de onderste plaatsen van de aarde neergestort worden.* Voor de Egyptenaren – die met de macht van Assur werd vergeleken – wordt er nog iets aan toegevoegd wat bijzonder pijnlijk is. Zij die als volk de besnidenis kenden, komen met hun dood tussen de onbesnedenen te liggen. Ezechiël 31:18 *Te midden van onbesnedenen zult u liggen, met hen die vielen door het zwaard. Dat is de farao en zijn hele menigte, spreekt de Heere HEERE.*

Te midden van onbesnedenen zult u liggen, met hen die vielen door het zwaard.

